

Vervallen rubriceringsaanduiding

Aan de leden van
het Kwaliteitsteam Renovatie Binnenhof

Rijksvastgoedbedrijf
Atelier Rijksbouwmeester

Korte Voorhout 7
Postbus 16169
2500 BD Den Haag

Contactpersoon
10.2.e Wob

@rijksoverheid.nl

Datum
1 september 2021

verslag

Bijeenkomst Kwaliteitsteam

Vergaderdatum en -tijd 1 september 2021, 9:00 – 12:00 uur
Vergaderplaats Kelderzaal, Binnenhof

Aanwezig

Floris Alkemade (Rijksbouwmeester), Marc Unger (RVB), 10.2.e Wob (stedenbouw), 10.2.e Wob (erfgoed), 10.2.e Wob (duurzaamheid), 10.2.e Wob (politieke geschiedenis), 10.2.e Wob (secretaris).

Sylvia Karres (Karres & Brands), 10.2.e Wob (Karres & Brands), Pi de Bruijn (Architekten Cie), 10.2.e Wob (RVB), 10.2.e Wob (RVB), 10.2.e Wob (de Kroon), 10.2.e Wob (de Kroon)

Toehoorders

10.2.e Wob (ARBM), 10.2.e Wob (ARBM), 10.2.e Wob (Tweede Kamer), 10.2.e Wob (RVB).

Hofplaats en centrale publieksentree

Floris opent de vergadering. De ontwerpers presenteren opnieuw het ontwerp voor de publieksentree van de Tweede Kamer (zie verslag 7 juli jl.). Ze maken hierbij gebruik van VR-techniek. Men kan als het ware door het ontwerp lopen en ervaren wat de ruimtelijke impact is van de voorgestelde ingrepen.

Liftelement

Er worden verschillende modellen voor het liftelement (diameter 4,30 meter, hoogte 6 meter) getoond. In het element komen twee liften en installaties. De twee liften zijn noodzakelijk vanwege de eis van redundantie. In eerste instantie was het liftelement gepositioneerd op de as van het Spui en de looproute van ProDemos. Naar aanleiding van een onderzoek van 'Bureau Ongehinderd' en opmerkingen van het Presidium van de Tweede Kamer is onderzocht of de positie van de liften richting de trap geschoven kan worden, zodat beide ontsluitingen meer een eenheid gaan vormen. Daarnaast is gekeken of het liftelement meer naar voren geplaatst kan worden, waardoor het door de rand van het verdiepte plein heen steekt.

Reactie Kwaliteitsteam:

- Dank voor de presentatie met VR. Dit geeft veel inzicht. De voorgestelde ingreep van de publieksentree lijkt door alle betrokken partijen geaccepteerd te worden. Het is mooi om te zien dat de zoektocht zich steeds meer richt op de concrete uitwerking zoals de positie en vormgeving van het liftelement.
- Het Kwaliteitsteam is nog niet overtuigd van het ontwerp van het bovengrondse liftvolume. Hier is nader ontwerpend onderzoek voor nodig. Het is hierbij van belang om na te denken over materialisering.
- Gevraagd wordt wat er met de grondwettekst in de holling van de begrenzing van het verdiepte plein gebeurt als het liftelement naar voor geplaatst wordt. Er wordt geantwoord dat de tekst dan in twee delen opgedeeld wordt en het liftvolume als het ware dient als onderbreking/komma in de tekst.
- Het Kwaliteitsteam vraagt opnieuw aandacht voor praktische zaken zoals wateroverlast met betrekking tot de ondergrondse entree. De leden benadrukken dat een verdiept plein een uitdaging is op het gebied van onderhoud en waterbeheer. Het is van belang om een waterhuishoudingsplan te maken en na te denken over het opvangen en bufferen van regenwater.
- Er wordt opgemerkt dat het goed zou zijn om te onderzoeken of er iets met de bomen kan worden gedaan, die zullen volgens het plan moeten wijken voor de nieuwe entree. Van het kastanjehout kunnen bijvoorbeeld meubels worden gemaakt.
- Er wordt tenslotte benadrukt dat het van belang is om goed na te denken over de wisselwerking tussen de stedelijke ruimte en de publieksentree. Dit vraagt om een nadere verfijning. Hoe sluiten de looproutes vanuit het Spui en de Lange Poten bijvoorbeeld aan op de trap naar de ondergrondse entree? Is de ingreep voldoende leesbaar voor bezoekers en passanten? Hoe verhouden de groenvlakken zich tot de looproutes?
Advies: Maak op een plattegrond inzichtelijk wat de precieze maatvoering is, zodat duidelijk wordt hoeveel ruimte er is voor de loopstromen van bezoekers en passanten. Het Kwaliteitsteam zou hier tijdens een volgende bijeenkomst graag op terugkomen.

Centrale Energievoorziening

10.1.b Wob

Stappenplan bouwwerkzaamheden

De adviseurs tonen een stappenplan voor de realisatie 10.1.b Wob, 10.2.g Wob



10.1.b Wob



Reactie Kwaliteitsteam:

- Dank voor de presentatie en de gestuurde notitie. Het is een goed uitgewerkt plan en biedt veel kansen. Het Kwaliteitsteam kan de logica van de voorgestelde ingrepen goed volgen.
- Het zou interessant zijn om te onderzoeken of er regenwater opgeslagen kan worden 10.1.b Wob
- Gevraagd wordt of de trekpalen ingezet kunnen worden voor het onttrekken van warmte uit de bodem. Het zou interessant zijn om dit te bespreken met een duurzaamheidsadviseur.
- Het Kwaliteitsteam benadrukt opnieuw dat de rookgasafvoer een grote ingreep is omdat daar enorme rookgaskanalen voor nodig zijn. Er wordt gevraagd of de aggregaten 10.1.b Wob gebruik zouden kunnen maken van schoner gas, batterijtechniek 10.1.b Wob. Dat is een

duurzaam alternatief en dan kunnen de rookgaskanalen achterwege blijven.

Advies: Onderzoek of er bij 10.1.b Wob centrale energievoorziening gebruikgemaakt kan worden van 10.1.b Wob batterijtechniek 10.1.b Wob . Als de bron duurzamer wordt, wordt de luchtafvoer schoner en zal de ruimtelijke impact op het Binnenhof kleiner zijn. Het is van belang om vooruit te kijken naar de toekomst en in te spelen op nieuwe ontwikkelingen.

- 10.1.b Wob
- 10.1.b Wob
- De impact van de installaties op de monumentale bouwdelen is groot en leidt in een aantal gevallen tot ongewenste situaties, 10.1.b Wob
- Op deze manier kunnen de monumentale bouwdelen deels vrijgespeeld worden.
- Gevraagd wordt of er bij de knelpunten bij de bouwdelen die door de adviseurs worden aangegeven, versterking nodig is. Er wordt geantwoord dat de precieze consequenties van de bouwwerkzaamheden nog in kaart worden gebracht. Er vindt nog een funderingsonderzoek plaats.
- 10.1.b Wob
- Er wordt gevraagd of er voldoende informatie beschikbaar is over het grondwater rondom het Spui en het waterverloop tijdens de verbouwing.

Intern overleg Kwaliteitsteam

Tijdens het intern overleg komen de volgende punten aan de orde:

- Op 8 december vindt er een bijeenkomst van het Kwaliteitsteam plaats, waarbij de architecten en ontwerpers kennis kunnen maken met Francesco Veenstra, die vanaf januari 2022 de rol als voorzitter van het Kwaliteitsteam overneemt van Floris.
- De visies die de leden van het Kwaliteitsteam in 2018 hebben opgesteld, worden herijkt nu het project in een nieuwe fase komt. Deze herijkte visies kunnen op de website van het Rijksvastgoedbedrijf geplaatst worden. Tijdens een volgende bijeenkomst van het Kwaliteitsteam wordt hierop teruggekomen.
- Er lijkt een spanningsveld te bestaan tussen de visies en ideeën die door de ontwerpers aan het Kwaliteitsteam worden gepresenteerd en de realiteitszin van de plannen. Bij toekomstige bijeenkomsten van het Kwaliteitsteam wordt ook gevraagd naar het realiteitsgehalte van de plannen.
- Er wordt gekeken of er een rondgang gemaakt kan worden over het Binnenhof met de aannemers en leden van het Kwaliteitsteam.

- Tenslotte wordt er gesproken over het uitnodigen van toehoorders en gebruikers bij de bijeenkomsten van het Kwaliteitsteam. De leden benadrukken dat het van belang is dat alleen 'belangeloze partijen' deelnemen aan de discussie. Er wordt naar een andere vorm gezocht om de gebruikers over de adviezen van het Kwaliteitsteam te informeren.

Mededelingen en afsluiting

De volgende bijeenkomst van het Kwaliteitsteam is 10 november van 9:00 – 12:00 uur.